

DỰ THẢO LUẬT QUẢN LÝ THUẾ: THÚC ĐẨY SỐ HÓA TRONG QUẢN LÝ THUẾ TẠO THUẬN LỢI CHO NGƯỜI NỘP THUẾ VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ THUẾ

TRẦN THỊ THÚY MAI

Qua hơn năm năm thực hiện, Luật Quản lý thuế số 38/2019/QH14 (**Luật Quản lý thuế 2019**) là cơ sở pháp lý quan trọng tác động đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của các tổ chức, cá nhân. Tuy nhiên, thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội với những biến đổi nhanh chóng, đặc biệt là sự bùng nổ của nền kinh tế số với những loại hình kinh doanh mới, xu thế số hóa giao dịch cho thấy Luật Quản lý thuế 2019 chưa theo kịp sự phát triển này. Theo đó, hiện nay, Dự thảo Luật Quản lý thuế (**Dự thảo Luật**) đang được các cơ quan có thẩm quyền soạn thảo, lấy ý kiến nhằm khắc phục bất cập của Luật Quản lý thuế 2019; đồng thời đẩy mạnh việc hiện đại hóa và chuyển đổi số toàn diện công tác quản lý thu thuế, ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại, có tính liên kết, tích hợp để thúc đẩy chuyển đổi số trong quản lý thuế với ba trụ cột chính: Tạo thuận lợi cho người nộp thuế; Nâng cao hiệu lực và trình độ quản lý thuế; Thúc đẩy số hóa quy trình quản lý thuế. Trong Bản tin pháp luật này, Văn phòng Luật sư NHQuang&Cộng sự sẽ phân tích một số quy định mới của Dự thảo Luật có khả năng ảnh hưởng đến các cá nhân, doanh nghiệp, tổ chức như sau:

*Thứ nhất, Dự thảo Luật đã **bổ sung thêm các đối tượng được coi là người nộp thuế** để phù hợp với sự phát triển của hoạt động thương mại điện tử và các mô hình kinh tế mới, bao gồm:*

- Doanh nghiệp có thu nhập chịu thuế, tổ chức nước ngoài có hoạt động kinh doanh phát sinh thu nhập chịu thuế, tổ chức nước ngoài, cá nhân nước ngoài có hoạt động kinh doanh trên nền tảng thương mại điện tử là người nộp thuế theo quy định của pháp luật về thuế;
- Tổ chức, cá nhân thực hiện khấu trừ, nộp thay số thuế đã khấu trừ của người nộp thuế theo quy định của pháp luật về thuế, pháp luật quản lý thuế và pháp luật khác.

Theo thuyết minh Dự thảo Luật, các trường hợp nêu trên được bổ sung phù hợp với quy định tại Luật Thuế thu nhập

doanh nghiệp 2025 và Luật Thuế giá trị gia tăng 2024, cụ thể: **(1)** Doanh nghiệp có thu nhập chịu thuế, tổ chức nước ngoài có hoạt động kinh doanh phát sinh thu nhập chịu thuế là người nộp thuế theo quy định của Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp 2025; tổ chức nước ngoài, cá nhân nước ngoài có hoạt động kinh doanh trên nền tảng thương mại điện tử là người nộp thuế theo quy định của pháp luật về thuế là người nộp thuế theo quy định của Luật Thuế giá trị gia tăng 2024; và **(2)** Tổ chức, cá nhân thực hiện khấu trừ, nộp thay nghĩa vụ thuế phải nộp của người nộp thuế theo quy định của pháp luật về thuế, pháp luật khác để bao quát tổ chức là nhà quản lý nền tảng số nước ngoài; tổ chức là nhà quản lý nền tảng thương mại điện tử có chức năng thanh toán là người nộp thuế theo quy định của Luật Thuế giá trị gia tăng 2024. Việc bổ sung cũng nhằm để bao quát thực tế phát sinh đối với các mô hình kinh tế mới, công nghệ tài chính, trí tuệ nhân tạo, tài sản ảo, tiền ảo, tài sản mã hoá, tiền mã hoá được quy định tại các quy định khác.

Dự thảo Luật giao Chính phủ quy định chi tiết điều khoản này để tại Nghị định sẽ quy định cụ thể về người nộp thuế theo các luật thuế và pháp luật khác (nếu có) nhằm minh bạch chính sách.

*Thứ hai, bổ sung quy định về **phân nhóm người nộp thuế** nhằm tạo thuận lợi, hỗ trợ người nộp thuế chủ động tuân thủ tốt quy định về thuế*

Theo quy định tại Điều 3 Dự thảo Luật, người nộp thuế sẽ được cơ quan thuế phân nhóm theo các tiêu chí: (i) Quy mô hoạt động, quy mô doanh thu; (ii) Ngành nghề, lĩnh vực hoạt động; (iii) Loại hình pháp lý, sở hữu, đặc thù hoạt động; và (iv) Các tiêu chí khác theo quy định của Bộ Tài chính.

Đây là căn cứ để đánh giá rủi ro về thuế, mức độ tuân thủ pháp luật về thuế của người nộp thuế; áp dụng biện pháp quản lý thuế, giám sát thực hiện nghĩa vụ thuế, quy trình nghiệp vụ quản lý thuế phù hợp với từng phân nhóm người nộp thuế, mức độ rủi ro về thuế và lịch sử tuân thủ của người nộp thuế; và xác định chế độ ưu tiên đối với người nộp thuế trong quản lý thuế, phân bổ nguồn lực quản lý.

Việc phân nhóm tạo điều kiện thuận lợi, hỗ trợ đối tượng tuân thủ tốt, góp phần nâng cao hiệu quả, hiệu lực quản lý và khuyến khích tuân thủ tự nguyện. Theo đó, người nộp thuế có quy mô, lĩnh vực hoạt động và mức độ tuân thủ khác nhau, sẽ có cách tiếp cận quản lý phân loại khác nhau, thay vì áp dụng đồng loạt một chế độ. Phân nhóm là tiền đề quan trọng để thiết kế các quy trình quản lý thuế theo mức độ rủi ro, từ đó quyết định biện pháp quản lý phù hợp như kiểm tra, cưỡng chế, hỗ trợ, giám sát, hoặc ưu tiên trong thực hiện thủ tục hành chính.

Với quy định này, người nộp thuế sẽ được quản lý phù hợp với đặc điểm, hành vi tuân thủ của mình; người tuân thủ tốt được giảm thiểu thủ tục, ưu tiên giải quyết nhanh; người rủi ro cao được tăng cường kiểm tra, giám sát. Ngoài ra, việc phân nhóm người nộp thuế có thể triển khai ngay thông qua việc tận dụng cơ sở dữ liệu ngành thuế, hệ thống thông tin hóa đơn, tờ khai, báo cáo tài chính, lịch sử tuân thủ và thông tin từ bên thứ ba. Bộ Tài chính sẽ hướng dẫn chi tiết tiêu chí, quy trình phân nhóm và tổ chức giám sát thực hiện thông qua hệ thống công nghệ thông tin và dữ liệu tập trung.

*Thứ ba, sửa đổi quy định về kê khai bổ sung hồ sơ khai thuế theo hướng **giảm thời gian kê khai bổ sung từ 10 năm xuống 05 năm***

Theo quy định tại khoản 5 Điều 12 Dự thảo Luật, người nộp thuế phát hiện hồ sơ khai thuế đã nộp cho cơ quan thuế có sai, sót thì được khai bổ sung hồ sơ khai thuế **trong thời hạn 05 năm** kể từ ngày hết thời hạn nộp hồ sơ khai thuế của kỳ tính thuế có sai, sót nhưng trước khi cơ quan thuế, cơ quan có thẩm quyền công bố quyết định thanh tra, kiểm tra hoặc không trong thời gian theo văn bản đề nghị của cơ quan điều tra yêu cầu người nộp thuế không được khai bổ sung hồ sơ khai thuế theo quy định của Luật tổ chức cơ quan điều tra hình sự (trước đây, khoản 1 Điều 47 Luật Quản lý thuế 2019 quy định thời hạn được bổ sung hồ sơ kê khai thuế là 10 năm).

Theo thuyết minh Dự thảo Luật, việc điều chỉnh này thống nhất với thời hiệu xử lý vi phạm hành chính về thuế (05 năm kể từ ngày xảy ra hành vi vi phạm); phù hợp với thông lệ quốc tế (Singapore, Nhật Bản, Đức, Hàn Quốc cho phép kê khai bổ sung từ 03 đến 05 năm); nâng cao trách nhiệm kê khai trung thực, đầy đủ, chính xác của người nộp thuế; giảm tải số lượng hồ sơ khai thuế cơ quan thuế phải lưu trữ, tạo điều kiện cho chuyển đổi số và xử lý hồ sơ thuế điện tử một cách nhanh chóng và hiệu quả.

*Thứ tư, Dự thảo Luật cũng đã **sửa đổi, bổ sung về quyền và nghĩa vụ của người nộp thuế**, trong đó:*

- Về quyền của người nộp thuế: Dự thảo Luật đã bổ sung các quyền mới như: quyền tra cứu, sử dụng chứng từ điện tử (xem, in, yêu cầu cấp chứng từ khấu trừ điện tử); quyền được ưu tiên giải quyết thủ tục nếu tuân thủ tốt; quyền tra soát, điều chỉnh thông tin khi có sai lệch. Các quyền này được chia thành 05 nhóm: quyền được hỗ trợ, được biết và giải thích, được bảo vệ thông tin, được bồi thường và miễn trách nhiệm và quyền điều chỉnh thông tin.
- Về nghĩa vụ của người nộp thuế: Dự thảo Luật đã bổ sung nghĩa vụ kê khai, lưu trữ hồ sơ giao dịch liên kết (kể cả đối với bên liên kết ở nước ngoài); nghĩa vụ kê khai nguồn thu từ tài trợ đối với doanh nghiệp xã hội; nghĩa vụ bảo đảm hạ tầng kỹ thuật để giao

dịch điện tử với cơ quan thuế; và nghĩa vụ nộp trước số thuế bị ấn định dù có khiếu nại. Các bổ sung này nhằm nâng cao hiệu quả quản lý, tăng cường minh bạch và phòng ngừa hành vi trốn tránh nghĩa vụ thuế trong bối cảnh mới.

Dự thảo Luật Quản lý thuế là một bước tiến pháp lý quan trọng nhằm sớm tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc của Luật Quản lý thuế 2019, đồng thời đáp ứng yêu cầu cấp bách của thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội hiện nay. Các doanh nghiệp cần chủ động tìm hiểu, nghiên cứu kỹ nội dung các quy định tại Dự thảo Luật và hướng dẫn của các cơ quan thuế để kịp thời cập nhật và thực hiện các chính sách mới về thuế có liên quan. Trong trường hợp Quý Khách hàng và độc giả muốn tìm hiểu rõ hơn về các quy định tại Dự thảo Luật hoặc các vấn đề liên quan đến thuế, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẵn sàng giải đáp, hỗ trợ và cung cấp tư vấn pháp lý liên quan.

Tìm hiểu thêm về NHQuang tại:

